

ГЛОБАЛЬНІ ЕКОЛОГІЧНІ ВИКЛИКИ СВІТУ — ОХОРОНА ВОДНИХ РЕСУРСІВ

*Вишневська О.М.,
доктор економічних наук, професор,
декан обліково-фінансового факультету*

З огляду на сучасні глобальні екологічні загрози існує нагальна необхідність запровадження системних заходів зі збереження різних видів природних ресурсів, екосистем. Сучасні негативні прояви спонукали до активізації дій Урядів держав світу, міжнародних екологічних організацій, екологічних активістів. Поширення інформації щодо негативних екологічних проявів на окремих територіях та державах світу вплинуло на суспільну реакцію. Все частіше і частіше розглядається питання збереження екосистем світу. У контексті збереження екосистем світу запроваджено низку змін у міжнародному законодавстві. Уряди держав світу запроваджуються заходи з апроксимації (адаптації) законодавства до норм міжнародного права. Актуальність питання підтверджується негативними процесами зневоднення й опутелювання окремих територій світу.

Глобальні питання з охорони водних об'єктів проголошені Глобальними цілями сталого розвитку, які затверджені Організацією Об'єднаних Націй. З 17 Глобальних цілей сталого розвитку дві стосуються водних об'єктів, що підтверджує актуальність й глобальність питання захисту, охорони, відтворення, збереження водних об'єктів світу. Решта цілей обумовлюють необхідність запровадження спільних системних заходів у зниженні негативних проявів у водних екосистемах (Ціль 6 «Чиста вода та належні санітарні умови», Ціль 13 «Пом'якшення наслідків зміни клімату», Ціль 14 «Збереження морських ресурсів», Ціль 17 «Партнерство заради сталого розвитку»), спонукаючи до активізації партнерства у сфері водного господарства глобального світу.

Відповідно до Угоди про асоціацію у сфері водокористування імплементації підлягають певні нормативні документи, які встановлюють ведення водної політики держав світу. Основними документами, які підлягали імплементації, були Директиви, серед яких:

- Директива 2000/60/ЄС про встановлення меж діяльності співтовариства у сфері водної політики зі змінами й доповненнями;
- Директива 2007/60/ЄС про оцінку та управління ризиками затоплення;
- Директива 2008/56/ЄС про встановлення меж діяльності співтовариства у сфері екологічної політики щодо морського середовища;
- Директива 91/271/ЄС про очищення міських стічних вод зі змінами й доповненнями;
- Директива 98/83/ЄС про якість води, призначеної для споживання людиною;

- Директива 91/676/ЄС про захист вод від забруднення, спричиненого нітратами з сільськогосподарських джерел тощо.

Узгодження законодавства до норм міжнародного та європейського права дозволяє адаптувати державну водну й екологічну політику, яка регламентована Водним Кодексом України. Актуальність питань обумовлена посилення негативних проявів у використанні усіх водних об'єктів, погіршення якості прісних водойм, зневоднення, опустелювання територій. Особливої актуальності набуває питання у степовій зоні України.

Завданням водного законодавства України було визначено регулювання правових відносин з метою забезпечення збереження, науково обґрунтованого, раціонального використання вод для потреб населення і галузей економіки, відтворення водних ресурсів, охорони вод від забруднення, засмічення та вичерпання, запобігання шкідливим діям вод та ліквідації їх наслідків, поліпшення стану водних об'єктів, а також охорони прав підприємств, установ, організацій і громадян на водокористування.

Водні відносини в Україні регулюються не лише Водним Кодексом, а й Законом України "Про охорону навколишнього природного середовища" та іншими актами законодавства. Земельні, гірничі, лісові відносини, а також відносини щодо використання та охорони рослинного і тваринного світу, територій та об'єктів природно-заповідного фонду, атмосферного повітря, виключної (морської) економічної зони та континентального шельфу України, що виникають під час користування водними об'єктами, регулюються відповідним законодавством України [1].

Організаційно-економічні заходи щодо забезпечення раціонального використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів передбачають [1]: видачу дозволів на спеціальне водокористування; встановлення ставок зборів за спеціальне водокористування; надання водокористувачам податкових, кредитних та інших пільг у разі впровадження ними маловідхідних, безвідхідних, енерго- і ресурсозберігаючих технологій, здійснення відповідно до законодавства інших заходів, що зменшують негативний вплив на води; відшкодування у встановленому порядку збитків, заподіяних водним об'єктам у разі порушення вимог законодавства.

Системна глобальна водна політика сприятиме збереженню водних об'єктів світу. Адаптація й виконання норм міжнародного та європейського права, активізація партнерства сприятиме можливості збереження й охорони водних об'єктів, збереження екосистем.

Бібліографічний список:

1. Водний кодекс України : <https://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/213/95> (дата звернення 10.03.2020).
2. Постанова Кабінету Міністрів України від 13.03.2002 № 321 "Про затвердження Порядку видачі дозволів на спеціальне водокористування та внесення змін до Постанови КМУ від 10.08.1992 №459 : <https://www.kmu.gov.ua/service/dozvil-na-specialne-vodokoristuvannya> (дата звернення 12.03.2020).